

Jan Čermák: Formální rozlišení komitativu a instrumentálu v současné švédštině

Posudek bakalářské práce odevzdané jako součást požadavků k absolvování bakalářského studia v oboru Obecná lingvistika. Ústav obecné lingvistiky, FF UK, 2019.

Bakalářská práce Jana Čermáka se zabývá vztahem komitativu, instrumentálu a životnosti ve švédštině. Cílem práce je na pečlivě vybraném vzorku švédských sloves zjistit, zda slovesná lemmata významově slučitelná se sémantickou rolí *doprovázejícího/společníka* preferují konstrukci s posílenou komitativní interpretací *tillsammans med N* a zda je tato preference výraznější u konstruktů obsazených životnými referenty.

Oceňuju, že autor zvolil téma, které je ucelené, úzce a jasně vymezené a zasazené do kontextu předchozích výzkumů. Práce je velmi silná po metodologické stránce: autor jasně formuluje výzkumné otázky a hypotézy (ač se práce zdá být více exploratorním než konfirmatorním výzkumem), pracuje s velkým datovým souborem, který byl vybrán jasně vymezeným a odůvodněným způsobem, a demonstruje solidní porozumění analytickému aparátu, který odpovídá současným trendům nejen v korpusové lingvistice. Další přínos práce lze v především nordistickém kontextu spatřovat v samotném popisu chování sledovaných konstrukcí v současné švédštině.

Ačkoli autor v závěru práce konstatuje, že jím zvolená metoda v konečném důsledku žádné jednoznačné soudy neumožňuje, ukazuje při analýze vybraných lemmat na některé potenciálně zajímavé trendy a otevírá tak prostor pro další výzkum. V tomto kontextu je třeba též ocenit, že autor k vlastní analýze přistupuje kriticky a do detailů diskutuje problémy designu výzkumu i vlastní analýzy.

Práce je psána téměř bez typografických a ortografických nedostatků a má přehledné členění, přesto je ale vlastní text a jeho strukturování slabým místem práce. V některých částech textu je dosti obtížné se orientovat, v některých místech jsou autorovy argumentační a analytické kroky jen naznačeny a vyžadují od čtenáře značné úsilí. Už jen úvod práce byl pro mě dosti obtížný na zpracování. Jinde jsou naopak prezentovány informace, které dle mého čtení argumentaci nijak neposouvají a stojí mimo kontext práce (Proč je např. na s. 13 uvedeno, že vztah v předložkovém spojení *med Pro* je D-značený? Postrádám zde navíc citaci k tomuto typologickému přístupu J. Nichols.). Ačkoli jsem si vědom rozsahu práce, myslím, že by čtení usnadnilo, pokud by byl text více rozředený ilustračními příklady a více pracoval s diagramy a shrnujícími tabulkami. Myslím také, že by *nenordistům* lepší orientaci ve švédských příkladech pomohly glosy. Některé poznámky pod čarou (např. 26) by si zasloužily být v těle textu. Čtení práce také ruší poněkud nešťastné kataforické odkazování k hypotézám a metodám (především oddíl 2.3). Abstrakt by měl kromě tématu práce informovat i o výsledcích výzkumu. Celkově by práci bývala prospěla pečlivější a obsáhlejší

redakce.

Závěrem níže nabízím několik otázek do diskuze.

- V diskuzi autor nastoluje několik potenciálních otázek a směrů dalšího výzkumu, chystá se na výzkum navázat? Zapracování dalších úhlů a metod by otevřelo cestu k potenciální publikaci výzkumu.
- Autor v závěru práce dochází k tomu, že zvolená metoda možná nevede k jednoznačnému zodpovězení jím položených otázek. Co vedlo autora k volbě právě této metody? Provedl autor nějaký pilotní výzkum?
- V oddíle 5.5.3 zmiňuje autor, že různé smysly některých sloves vykazují odlišné konstrukční profily. Byl toto obecnější trend v datech, nebo se týkal pouze zmíněných případů?
- Autor na různých místech textu hovoří o tom, že spojení *tillsammans med* s reciprokými slovesy je střídavě očekávané a naopak překvapivé. Platí druhá možnost, která se objevuje též v závěru?
- Predikuje autor na základě zjištěného, že např. výskyty životných referentů s “holou” předložkou *med* by vyjadřovaly především jiné než komitativní významy?
- Nejsm si jistý, zda rozumím tomu, proč autor lemmata s nízkou hodnotou kolostruční síly pokládá za reprezentativnější skutečné situace ve švédštině. Mohl by to více rozvést?
- Je podle autora možné jím popsany obraz ze současné švédštiny nějak vztáhnout k jím zmiňované gramatikografické a gramatikalizační literatuře?

Závěr

Práce bezpochyby splňuje nároky kladené na bakalářskou práci jak z hlediska formálního, tak z hlediska provedené analýzy, která svým rozsahem dost možná standardy kladené na bakalářské práce přesahuje. Bakalářskou práci Jana Čermáka doporučuju k obhajobě a s výhradami ke strukturování textu navrhuju hodnocení *výborně*.

V Praze, 3. 9. 2019

Michal Láznička